Cadrul temporar pentru ajutoare de stat pentru sprijinirea economiei din Uniunea Europeană suferă modificări pentru a doua oară în contextul focarului de infecție cu COVID-19 | Mihaela Mitroi

Autor: Mihaela Mitroi, Partener, Asistență Fiscală și Juridică, EY România, lider al activității de consultanță fiscală și juridică în clusterul de Sud al regiunii EY Europa Centrală și de Sud-Est și Asia Centrală (CESA)

Contextul evoluției economiei globale pune sub semnul întrebării care va fi momentul redresării cu adevărat al acesteia. Un termen rezonabil și foarte optimist era probabil până la sfârșitul acestui an, dar există multe semne de îngrijorare pentru Uniunea Europeană ținând cont de rezultatele de până acum. Acesta este motivul pentru care cadrul temporar pentru ajutoarele de stat pentru sprijinirea economiei din Uniunea Europeană suferă modificări pentru a doua oară în contextul focarului de infecție cu COVID-19.

De la primul amendament din 3 aprilie 2020 în care erau prevăzute cinci tipuri de ajutoare pentru statele membre (subvenții directe și avantaje fiscale selective, garanții de stat pentru împrumuturi accesate de companii de la bănci, împrumuturi publice subvenționate către companii și garanții pentru băncile care canalizează sprijinul către economia reală, asigurare de credit la export pe termen scurt), în luna

mai apare și cea de-a doua modificare prin adoptarea unor măsuri de recapitalizare și de datorii subordonate.

Până în prezent Comisia a aprobat acordarea de ajutoare de stat de aproximativ 1,9 trilioane euro, din care România a beneficiat doar de 3,3 miliarde de euro. Modificarea din mai stabilește criterii pe baza cărora statele membre pot oferi recapitalizări și instrumente de datorie subordonată societăților aflate în dificultate. Cadrul temporar vizează protejarea condițiilor de concurență echitabile în UE și stabilește o serie de garanții pentru a evita denaturări nejustificate ale concurenței pe piața unică. Acesta va rămâne în vigoare până la sfârșitul lunii decembrie 2020. Pentru măsurile de recapitalizare, Comisia a prelungit această perioadă până la sfârșitul lunii iunie 2021.

În ceea ce privește ajutorul de recapitalizare pentru societăți, cadrul temporar permite prin această modificare intervenții publice punctuale, sub forma unui ajutor de recapitalizare acordat societăților nefinanciare aflate în dificultate. Societățile aflate deja în dificultate la 31 decembrie 2019 nu sunt eligibile pentru ajutor în temeiul cadrului temporar.

Condițiile referitoare la necesitatea, caracterul adecvat și amploarea intervenției statului prevăd faptul că ajutorul de recapitalizare ar trebui acordat numai dacă nu există nicio altă soluție adecvată, iar intervenția trebuie să aibă în vedere interesul comun. Recapitalizările nu ar trebui să depășească minimul necesar pentru a asigura viabilitatea beneficiarului sau ceea ce este necesar pentru a se restabili structura capitalului beneficiarului la nivelul la care se situa aceasta înaintea izbucnirii epidemiei.

Apar și condiții privind participarea statului la capitalul societăților și remunerarea sa, precum și la încetarea participării statului la capitalul societăților în cauză. Astfel, statul trebuie să fie remunerat suficient pentru

riscurile pe care și le asumă. În plus, mecanismul de remunerare trebuie să încurajeze societățile beneficiare și/sau pe proprietarii acestora să răscumpere acțiunile dobândite de stat prin intermediul ajutoarelor de stat, pentru a garanta caracterul temporar al intervenției.

În plus, societățile beneficiare și statele membre au obligația să elaboreze o strategie de încetare a participării statului, în special în cazul societăților mari care au primit un ajutor de recapitalizare semnificativ. Există anumite interdicții cu privire la acordarea de dividende și răscumpărările de acțiuni și o limitare strictă a remunerării acordate conducerii, inclusiv o interdicție privind acordarea de prime salariale.

În cazul în care, la șase ani de la acordarea ajutorului de recapitalizare societăților cotate la bursă sau până la șapte ani în cazul altor tipuri de societăți, încetarea participării statului nu este confirmată, va trebui prezentat Comisiei un plan de restructurare a societății beneficiare.

Până la răscumpărarea a cel puțin 75% din valoarea măsurilor de recapitalizare, societăților beneficiare care nu sunt IMM-uri li se interzice în principiu să achiziționeze o participație de peste 10% într-o societate concurentă sau în alți operatori din același sector de activitate.

Cu privire la transparența și raportarea publică, este prevăzut faptul că în termen de trei luni de la recapitalizare statele membre trebuie să publice informații privind identitatea societăților care au primit ajutor și cuantumul ajutorului. Beneficiarii, alții decât IMM-urile, au obligații suplimentare de raportare legate de ajutor.

În ceea ce privește ajutoarele sub formă de instrumente de datorie subordonată acordate societăților, modificarea cadrului prevede și sprijinirea societăților care se confruntă cu dificultăți financiare prin furnizarea de instrumente de

datorie subordonată societăților în condiții avantajoase.

Datoriile subordonate nu pot fi convertite în acțiuni atâta vreme cât societatea are capacitatea de a-și continua activitatea, iar statul își asumă riscuri mai mici. Toate condițiile aplicabile măsurilor de recapitalizare menționate anterior se vor aplica și în cazul în care statele membre doresc să acorde instrumente de datorie subordonată al căror cuantum este superior pragurilor stabilite.

Cadrul temporar modificat va rămâne în vigoare până la sfârșitul acestui an, iar pentru măsurile de recapitalizare, perioada a fost prelungită până la sfârșitul lunii iunie 2021. Comisia va evalua ulterior dacă aceste termene vor fi sau nu prelungite în funcție de evoluția crizei actuale.

În concluzie, așteptăm cu nerăbdare adoptarea de către guvern a măsurilor de ajutor de recapitalizare pentru societăți precum și a ajutoarelor sub formă de instrumente de datorie subordonată întrucât este mare nevoie de alte forme de susținere a companiilor în România.

Facilități fiscale acordate de Administrația Fondului pentru Mediu | Legal Alert

Autor: Duncea, Ștefănescu și Asociații

În *Monitorul Oficial* nr. 436 / 25.05.2020 a fost publicat **Ordinul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 1058 privind aprobarea procedurii și formularelor utilizate pentru aplicarea Capitolului II din Ordonanța**

Guvernului nr. 6 / 2019 privind instituirea unor facilități fiscale („Ordinul 1058”).

Sfera de aplicare

- Procedura aprobată prin Ordinul 1058 se aplică obligaţiilor bugetare administrate de Administraţia Fondului pentru Mediu (“**AFM**”).
- Obligaţiile bugetare administrate de AFM cuprind:
  - taxe,
  - contribuţii,
  - alte sume datorate la bugetul Fondului pentru mediu, precum şi obligaţii accesorii aferente acestora,
- obligaţiile bugetare individualizate în titluri executorii emise potrivit legii, existente în evidenţa AFM în vederea recuperării.

Cine beneficiază de procedura stabilită prin Ordinul 1058?

Principalele categorii de beneficiari ai facilităţilor prevăzute în procedura stabilită prin Ordinul 1058:

- debitorii (persoane juridice, persoane fizice sau entităţi fără personalitate juridică) care la data de 31.12.2018 inclusiv aveau obligaţii principale restante administrate de AFM sub 1.000.000 LEI;
- debitorii (persoane fizice sau entităţi fără personalitate juridică, unităţi administrativ – teritoriale sau subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiului Bucureşti ori instituţiile publice), care la data de 31.12.2018 inclusiv aveau obligaţii bugetare principale restante administrate de AFM de 1.000.000 LEI sau mai mari.

Care sunt facilitățile fiscale acordate de AFM?

Administraţia Fondului pentru Mediu acordă următoarele facilităţi fiscale:

- amânarea la plată a obligaţiilor de plată accesorii rămase nestinse la data emiterii certificatului de atestare fiscală, până la data soluţionării cererii de anulare a accesoriilor sau până la data de 16.12.2019 inclusiv, în cazul nedepunerii acestei cereri, pentru debitorii care notifică AFM conform art. 28, alin. (1) din Ordonanța Guvernului 6 / 2019 privind instituirea unor facilități fiscale (“Ordonanța 6 / 2019”);
- anularea obligaţiilor de plată accesorii aferente anumitor obligații bugetare principale, expres menționate.

Aspecte importante privind procedura de amânărea plății

- Debitorii interesați de amânarea plății obligațiilor de plată accesorii menționate depun o notificare, potrivit modelului din *Anexa 2* a Ordinului 1058, fie la registratura AFM, fie prin poştă cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire.
- În termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării notificării menționate, AFM emite şi comunică debitorului certificatul de atestare fiscală.
- În cazul în care există neconcordanţe între sumele înscrise în certificatul de atestare fiscală şi evidenţa contabilă a debitorului, **debitorul poate solicita punerea de acord a acestora în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data comunicării certificatului de atestare fiscală.**
- După clarificarea neconcordanţelor, AFM întocmeşte în două exemplare procesul – verbal de punere de acord,

precum şi decizia referitoare la obligaţiile de plată accesorii şi noul certificat de atestare fiscală.

- După întocmirea procesului – verbal de punere de acord sau în cazul în care debitorul nu solicită clarificarea neconcordanţelor în termen de 3 zile de la data comunicării certificatului de atestare fiscală, AFM emite decizia de amânare la plată a obligaţiilor de plată accesorii, precum şi adresa de sistare temporară, totală sau parţială, a executării silite adresată instituţiilor de credit la care debitorul are deschise conturile bancare şi/sau terţilor popriţi care deţin / datorează sume de bani debitorului ori, după caz, înştiinţarea de respingere a notificării, dacă debitorul nu se încadrează în niciuna dintre ipotezele reglementate de prevederile art. 24-27 din Ordonanța 6 / 2019.
- În cazul în care, ulterior emiterii deciziilor de amânare la plată a obligaţiilor accesorii, se constată erori în conţinutul acestora, pe baza documentelor care atestă această situaţie, AFM emite decizie de modificare a deciziei de amânare la plată a obligaţiilor accesorii.

Aspecte importante privind procedura de acordare a anulării obligaţiilor de plată accesorii

- Debitorii care, fie au depus la registratura AFM, fie au comunicat prin poștă cu scrisoare recomandată la sediul AFM cerere de anulare a obligațiilor accesorii până la data de 16.12.2019 inclusiv, beneficiază de anularea obligațiilor de plată accesorii.

Cu titlu de excepție, în vederea anulării accesoriilor aferente obligaţiilor bugetare cu termene de plată până la data de

31.12.2018, individualizate în decizii de impunere, debitorii pot depune cererea de anulare a accesoriilor după stingerea obligaţiilor fiscale principale individualizate în decizia de impunere emisă ca urmare a inspecţiei fiscale, dar nu mai târziu de 90 de zile de la comunicarea deciziei de impunere.

- Debitorii care au obligaţii de plată stabilite în acte administrative a căror executare este suspendată, în condiţiile legii, la data de 31.12.2018 inclusiv, ale cărei efecte nu au încetat, **şi care intenţionează să beneficieze de anularea obligaţiilor de plată accesorii, potrivit cap. II din Ordonanţa 6 / 2019, vor face menţiuni cu privire la renunţarea la efectele suspendării actului administrativ fiscal în notificarea şi/sau cererea de anulare a accesoriilor.**
- Pentru a beneficia de anularea obligaţiilor de plată accesorii, debitorul poate depune fie o singură cerere pentru toate accesoriile următoarelor categorii de obligații, fie câte o cerere pentru fiecare dintre acestea:
    - obligaţii bugetare restante la data de 31.12.2018,
    - obligaţii bugetare declarate suplimentar de debitori prin declaraţie rectificativă,
    - obligaţii bugetare cu termene de plată până la data de 31.12.2018 şi stinse până la această dată,
    - obligaţii bugetare cu termene de plată până la data de 31.12.2018 individualizate în decizii de impunere.
- Cererea de anulare a accesoriilor trebuie să cuprindă anumite elemente obligatorii, prevăzute în mod expres în Ordinul 1058.
- Ulterior înregistrării cererii de anulare a accesoriilor și analizării îndeplinirii condițiilor necesare, Administraţia Fondului pentru Mediu:

- emite şi comunică, dacă este cazul, decizia referitoare la obligaţiile de plată accesorii, în vederea actualizării obligaţiilor de plată accesorii ce pot face obiectul anulării,
- reface evidenţa fiscală în situaţia în care au fost stinse obligaţii de plată accesorii ce pot face obiectul anulării,
- emite decizia de anulare a obligaţiilor de plată accesorii sau decizia de respingere a cererii de anulare a accesoriilor, după caz.

Prevederile Ordinului 1058 au intrat în vigoare la data publicării acestuia în *Monitorul Oficial*, respectiv 25.05.2020.

Influența „invizibilului infinit” asupra statului de drept | Ioniță Cochințu

Autor: **Ioniță Cochințu** – Magistrat-asistent la Curtea Constituţională a României și cadru didactic asociat la Departamentul de Drept, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA.

Recent, evoluțiile, previziunile și, mai ales, dorințele de a atinge o perfecțiune a statului de drept s-au izbit de un „invizibil infinit” (SARS-CoV-2, COVID-19), care a condus nu numai la stoparea punerii în aplicare a mecanismelor de dezvoltare economică sau a unei democrații reale, ci chiar la o restrângere a exercițiului unor drepturi fundamentale prin instituirea stării de urgență, drepturi care erau deja consacrate constituțional. Însă, chiar și în aceste condiții

create de apariția crizei sanitare, respectarea prevederilor Constituției, a democrației, a statului de drept și a drepturilor omului nu trebuie înlăturată. În acest context, atât la nivel național, cât și european și internațional, au apărut anumite recomandări-îndrumări-instrumente care concură la funcționarea statului de drept, relevantă fiind „Lista de verificare a statului de drept în situații de urgență", realizată de Comisia de la Veneția, prin care au fost elaborate criterii specifice pentru excepțiile de la principiul legalității în situații de urgență.

Ca și concept universal valabil, statul de drept este o caracteristică a sistemelor de drept moderne și democratice. În ciuda faptului că principiul statului de drept este interpretat în fiecare stat într-o manieră specifică, acesta constituie totuși piatra de temelie a fiecărui sistem juridic din lumea modernă, fiind un principiu general recunoscut, inseparabil de Constituția însăși și în mod integral legat de democrație și de protecția drepturilor omului[1].

Așa cum am arătat și cu alte ocazii, prin expunerea unor prelegeri sau prezentări în diferite lucrări, societatea în care trăim evoluează, fiind necesară adoptarea unor noi norme care să reglementeze relațiile sociale sau adaptarea celor existente, în funcție de realitățile sociale, economice, politice, mai ales în contextul „europenizării" și al „globalizării", în sensul unei protecții sporite a drepturilor și libertăților fundamentale, dar și al unei dinamizări ascendente a tuturor factorilor ce țin de economie, de fiscalitate și, în general, de tot ce ține de progresul și binele societății.

Însă, recent, toate aceste evoluții, previziuni și, mai ales, dorințe de a atinge o perfecțiune a statului de drept s-au izbit de un „*invizibil infinit*"*(* SARS-CoV-2, COVID-19*),* care a condus nu numai la stoparea punerii în aplicare a mecanismelor de dezvoltare economică sau a unei democrații reale, ci chiar la o restrângere a exercițiului unor drepturi fundamentale

care erau deja consacrate atât la nivel internațional, cât și național, constituțional și dezvoltate prin diferite acte normative.

În acest context, în primul rând, a fost instituită **starea de urgență**[2], ce reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, economică şi de ordine publică aplicabile pe întreg teritoriul țării sau în unele unități administrativ-teritoriale, care se instituie în următoarele situații: existența unor pericole grave actuale sau iminente privind securitatea națională ori funcționarea democrației constituționale; iminența producerii ori producerea unor calamități care fac necesară prevenirea, limitarea sau înlăturarea, după caz, a urmărilor unor dezastre[3]. Astfel, prin Decret al Președintelui României, s-a instituit starea de urgență pe întreg teritoriul României, pe o durată de 30 de zile[4], care este și prelungită cu 30 de zile. Pentru prevenirea răspândirii COVID-19 și realizarea managementului consecințelor, raportat la evoluția situației epidemiologice, pe durata stării de urgență este restrâns exercițiul următoarelor drepturi, proporțional cu gradul de realizare a unor criterii[5]: libera circulație; dreptul la viață intimă, familială și privată; inviolabilitatea domiciliului; dreptul la învățătură; libertatea întrunirilor; dreptul de proprietate privată; dreptul la grevă; libertatea economică.

Însă, chiar și în aceste condiții create de evoluția situației epidemiologice internaționale determinată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 la nivelul a peste 150 de țări și instituirea stării de urgență, respectarea prevederilor Constituției, a democrației, a statului de drept și a drepturilor omului nu trebuie înlăturată. Astfel, atât la nivel național, cât și european și internațional, au apărut anumite recomandări-îndrumări-instrumente.

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept, „Comisia de la Veneția”, a examinat în numeroase rânduri limitele constituționale în care se poate acționa în situații de

urgență. Aceasta a subliniat constant că securitatea statului și siguranța publică nu pot fi garantate în mod eficient decât într-o democrație care respectă pe deplin statul de drept. Chiar și în cazuri reale de situații de urgență, statul de drept trebuie să prevaleze[6].

Cu privire la statul de drept, după raportul din 2011 privind statul de drept [CDL-AD (2011)003rev][7], Comisia de la Veneția a adoptat, în martie 2016, o Listă detaliată privind statul de drept [CDL-AD (2016)007][8], care oferă o imagine de ansamblu asupra domeniului de aplicare extins al statului de drept, ce acoperă, printre altele, legalitatea (supremația dreptului, relația dintre dreptul internațional și dreptul intern, procedurile legislative, competențele de legiferare ale executivului, situațiile de urgență, actorii privați care exercită sarcini publice), securitatea juridică (accesibilitatea legislației și deciziilor judiciare, previzibilitatea, stabilitatea și coerența, încrederea legitimă, principiul neretroactivității, principiul *nulla poena sine lege*, autoritatea de lucru judecat), prevenirea abuzurilor de putere, egalitatea în fața legii și nediscriminarea, precum și accesul la justiție (independența și imparțialitatea sistemului judiciar/judecătorilor, procesul echitabil, inclusiv eficacitatea hotărârilor judecătorești și autonomia organelor de urmărire penală). Toate aceste subiecte pot ajuta la identificarea elementelor care alcătuiesc statul de drept, chiar și atunci când sunt utilizate fără o trimitere explicită la acest principiu.

În contextul crizei sanitare fără precedent, Comisia de la Veneția, Consiliul Europei, Consiliul Uniunii Europene, Comisia europeană, Parlamentul Uniunii Europene, Parlamentul României și alte organisme europene și internaționale au readus în discuție instrumente și măsuri care concură la respectarea valorilor fundamentale ale democrației, ale statului de drept și ale drepturilor omului, măsuri ce trebuie să fie proporționale cu amenințarea reprezentată de

răspândirea virusului, să fie limitate în timp și să respecte demnitatea umană, precum și unele măsuri financiare, pentru a contracara o recesiune puternică la nivel național, european și internațional.

Comisia de la Veneția a realizat un sumar al rapoartelor sale generale și al avizelor specifice fiecărei țări cu privire la dispozițiile constituționale și legislația privind situațiile de urgență, care facilitează accesul la analiza Comisiei privind compatibilitatea stării de urgență cu principiile fundamentale ale democrației, respectarea drepturilor omului și statul de drept. În acest context, au fost abordate[9] mai multe aspecte ale distribuției competențelor în timpul stărilor de urgență, în special: cerințele de fond ale unei instituiri a stării de urgență; competențele autorităților de a institui această stare de urgență; supravegherea și prelungirea stării de urgență, atât de Parlament, cât și de sistemul judiciar; limitele domeniului de aplicare și durata măsurilor de urgență; posibilitatea modificărilor constituționale și posibilitatea organizării de alegeri și referendumuri constituționale în timpul stărilor de urgență.

Astfel, a fost efectuată o „*Listă de verificare a statului de drept*” în situații de urgență [CDL-PI(2020)003], Comisia de la Veneția elaborând criterii specifice pentru excepțiile de la principiul legalității în situații de urgență, care are următorul conținut:

- I. Introducere
- II. Instituirea stării de urgență: definiție și cerințe de fond
- III. Derogare de la obligațiile privind drepturile omului
- IV. Îngrădirea constituțională a drepturilor în starea de urgență
- V. Instituirea stării de urgență: competențe
- VI. Supravegherea instituirii stării de urgență și prelungirea stării de urgență: supraveghere parlamentară

a stării de urgență; controlul jurisdicțional
- VII. Durata stării de urgență
- VIII. Durata măsurilor de urgență
- IX. Domeniul de aplicare a măsurilor de urgență: principiile necesității și proporționalității; efecte permanente; probleme specifice; interpretare; modificare constituțională; atribuțiile cu privire la organele locale de autoguvernare; tribunalele militare, autoritățile și forțele armate
- X. Alegeri în timpul stărilor de urgență: aspecte generale; generalitate; referendumul; alegeri prezidențiale, extraordinare în situații militare și de urgență; amânarea alegerilor; modificări ale legii electorale; dizolvarea Parlamentului; activitățile partidelor politice
- XI. Documente de referință[10]

Totodată, în același sens, Consiliul Europei oferă[11] **îndrumări statelor membre cu privire la respectarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, îndrumări cuprinse într-un document intitulat „***Un set de instrumente pentru statele membre*”, care acoperă patru domenii cheie:

1. Derogare de la Convenția Europeană a Drepturilor Omului în perioada de urgență[12];
2. Respectarea statului de drept și a principiilor democratice în perioadele de urgență, inclusiv limitele privind domeniul de aplicare și durata măsurilor de urgență;
3. Standarde fundamentale privind drepturile omului, inclusiv libertatea de exprimare, confidențialitatea și protecția datelor, protecția grupurilor vulnerabile împotriva discriminării și dreptul la educație;
4. Protecția împotriva criminalității și protecția victimelor crimei, în special în ceea ce privește

violența bazată pe gen.

În esență, în acest document, intitulat **„***Un set de instrumente pentru statele membre*”, se arată că măsurile luate ca răspuns la amenințarea actuală COVID-19 și modul în care acestea sunt aplicate variază considerabil de la o stare la alta în diferite momente de timp, unele fiind restrictive, altele mai relaxate. În timp ce anumite măsuri adoptate de statele membre pot fi justificate pe baza dispozițiilor obișnuite ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (CEDO) referitoare la protecția sănătății (Protocolul nr. 4 la convenție), măsurile cu caracter excepțional pot necesita derogări de la obligațiile statelor din Convenție. Fiecare stat trebuie să evalueze dacă măsurile pe care le adoptă garantează o astfel de derogare, în funcție de natura și întinderea restricțiilor aplicate drepturilor și libertăților protejate prin Convenție. Însă anumite drepturi prevăzute de Convenție nu permit nicio derogare: dreptul la viață, interzicerea torturii și a tratamentului inuman sau degradant, interzicerea sclaviei, nicio pedeapsă fără lege, abolirea pedepsei cu moartea[13]. Orice derogare trebuie să aibă la bază dreptul intern, adică să corespundă cerințelor de legalitate și de proporționalitate.

Orice derogare de la prevederile Convenției va putea fi evaluată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în situația în care asemenea cazuri vor fi pe rolul acestei instanțe. De altfel, instanța de la Strasbourg a acordat statelor o largă marjă de apreciere în acest domeniu, arătând că, în primul rând, este responsabilitatea fiecărui stat contractant „viața națiunii sale”, respectiv să stabilească dacă viața este amenințată de o „urgență publică” și, dacă da, cât de departe este necesar să meargă în încercarea de a depăși situația de urgență. Din cauza contactului direct și continuu cu nevoile urgente ale momentului, autoritățile naționale sunt, în principiu, într-o poziție mai bună decât judecătorul

internațional să decidă atât asupra prezenței unei astfel de urgențe, cât și asupra naturii și sferei derogărilor necesare pentru evitarea acesteia. În această privință, art. 15 par. 1 din Convenție lasă autorităților respective o marjă largă de apreciere.

Referitor la principiul legalității, se precizează că, și în situații de urgență, statul de drept trebuie să prevaleze. Este un principiu fundamental al statului de drept – acțiunea statului trebuie să fie în conformitate cu legea. „Legea" în acest context nu include numai actele Parlamentului, ci și, spre exemplu, decretele de instituire a a stării de urgență, cu condiția să aibă o bază constituțională. Multe constituții prevăd un regim juridic special (sau regimuri), în sensul creșterii puterilor autorităților executive în cazul unui război sau al unui dezastru natural major sau al altei calamități. De asemenea, este posibil ca legiuitorul să adopte legi de urgență, special concepute pentru a face față crizei actuale, care depășesc normele legale deja existente. Orice este nou în legislația de acest fel ar trebui să fie în conformitate cu Constituția și cu standardele internaționale și, acolo unde este cazul, trebuie supuse controlului Curților Constituționale. În timpul stării de urgență, guvernul (puterea executivă) poate primi o delegare/putere generală de a emite decretele care au forța legii. Acest lucru este acceptabil, cu condiția ca acele puteri generale să aibă o durată limitată. Necesitatea prelungirii stării de urgență ar trebui să fie supusă controlului Parlamentului[14].

În timpul stării de urgență, nu numai puterea Guvernului de a legifera trebuie să fie limitată la durata stării de urgență, dar orice legislație adoptată în timpul stării de urgență ar trebui să includă, de asemenea, limite clare cu privire la durata acestor măsuri excepționale. Într-adevăr, după încheierea situației de urgență, se poate justifica continuarea aplicării anumitor măsuri specifice vizate, dar o asemenea extindere ar intra în competența Parlamentului prin

procedurile obișnuite[15].

Referitor la domeniul de aplicare limitat al legislației de urgență, acesta este circumscris **principiului necesității**, care impune ca măsurile de urgență să poată fi îndeplinite cu modificarea minimă a regulilor și procedurilor normale.

Parlamentul trebuie să păstreze puterea de a controla acțiunea executivă, în special verificând, la intervale rezonabile, dacă puterile date în situația de urgență executivului sunt încă justificate, putând interveni pentru modificarea sau anularea deciziilor executivului. Dizolvarea Parlamentului în timpul stărilor de urgență nu ar trebui să fie posibilă și, într-adevăr, multe Constituții prevăd că mandatul Parlamentului/parlamentarilor este prelungit până la sfârșitul stării de urgență.

Funcția de bază a sistemului judiciar – în special a instanțelor constituționale, acolo unde există – ar trebui să fie menținută. Este important ca judecătorii să examineze limitele drepturilor omului introduse de legislația adoptată în starea de urgență.

În acest context epidemiologic au fost efectuate numeroase notificări de către statele membre în ceea ce privește anumite derogări de la prevederile Convenției pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, până la realizarea prezentului editorial, România are următoarele **Notificări în temeiul articolului 15 din Convenție în contextul pandemiei COVID-19[16]:**

- Notificare – JJ9014C Tr./005-226– 18 martie 2020 – Declarație referitoare la Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 5)[17].
- Notificare – JJ9022C Tr./005-233– 3 aprilie 2020 – Comunicare referitoare la Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS

nr. 5)[18].

- Notificare – JJ9027C Tr./005-236– 15 aprilie 2020 – Comunicare referitoare la Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 5)[19].
- Notificare – JJ9031C Tr./005-239– 22 aprilie 2020 – Comunicări legate de Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 5)[20].
- Notificare – JJ9035C Tr./005-242– 28 aprilie 2020 – Comunicare referitoare la Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 5)[21].
- Notificare – JJ9039C Tr./005-244– 4 mai 2020 – Comunicare referitoare la Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ETS nr. 5)[22].

Concluzii

Respectarea statului de drept și a principiilor democratice în perioadele de urgență, inclusiv limitele privind domeniul de aplicare și durata măsurilor de urgență, este imperios necesară. Statele trebuie să țină cont de faptul că orice măsuri luate trebuie să protejeze ordinea și valorile unei societăți democratice.

Statul de drept, ca principiu constituțional fundamental, impune ca legea să se bazeze pe anumite valori universale și se referă la un stat în care toate persoanele, instituțiile și entitățile, publice și private, inclusiv statul însuși, au obligația de a respecta legea și răspund pentru încălcarea acesteia[23].

Acest articol este editorialul numărului nr. 2/2020 al revistei Tax Magazine.

[1] *http://www.wccj2017.lt/data/public/uploads/2017/09/cdl-wccj-ga2017007-eed.pdf*

[2] Cu privire la măsurile excepționale, Constituția României prevede la art. 93 faptul că: „Preşedintele României instituie, potrivit legii, starea de asediu sau starea de urgenţă în întreaga ţară ori în unele unităţi administrativ-teritoriale şi solicită Parlamentului încuviinţarea măsurii adoptate, în cel mult 5 zile de la luarea acesteia. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă de drept în cel mult 48 de ore de la instituirea stării de asediu sau a stării de urgenţă şi funcţionează pe toată durata acestora”.

[3] O.U.G. nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență (M. Of. nr. 22 din 21 ianuarie 1999).

[4] În acest sens, a se vedea Decretul Președintelui României nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României (M. Of. nr. 212 din 16 martie 2020), și Decretul Președintelui României nr. 240 din 14 aprilie 2020 privind prelungirea stării de urgenţă pe teritoriul României (M. Of. nr. 311 din 14 aprilie 2020).

[5] Criteriile sunt cuprinse în decret și sunt următoarele: intensitatea transmiterii intracomunitare a COVID-19; frecvența apariției unor focare într-o zonă geografică; numărul de pacienți critici raportat la capacitatea sistemului sanitar; capacitatea și continuitatea asigurării serviciilor sociale și de utilități publice pentru populație; capacitatea autorităților publice de a menține și asigura măsuri de ordine și siguranță publică; măsurile instituite de alte state cu impact asupra populației sau situației economice a României; capacitatea de asigurare a măsurilor pentru punere în carantină; apariția altor situații de urgență.

[6] *https://www.venice.coe.int/*

[7] *https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2011)003rev-e*

[8] *https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)007-e*

[9] *https://rm.coe.int/16809e38a6*

[10] *https://rm.coe.int/16809e38a6*

[11] *https://www.coe.int/en/web/portal/-/coronavirus-guidance-to-governments-on-respecting-human-rights-democracy-and-the-rule-of-law*

[12] Art. 15 (Derogarea în caz de stare de urgenţă) din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale:

1. În caz de război sau de alt pericol public ce ameninţă viaţa naţiunii, orice Înaltă Parte Contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligaţiile prevăzute de prezenta Convenţie, în măsura strictă în care situaţia o impune şi cu condiţia ca aceste măsuri să nu fie în contradicţie cu alte obligaţii care decurg din dreptul internaţional.
2. Dispoziţia precedentă nu permite nicio derogare de la articolul 2, cu excepţia cazului de deces rezultând din acte licite de război, şi nici de la articolele 3, 4 (paragraful 1) şi 7.
3. Orice Înaltă Parte Contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate şi la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să informeze Secretarul General al

Consiliului Europei şi asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare şi dispoziţiile Convenţiei devin din nou deplin aplicabile.

https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/webContent/62111354

[13] *https://rm.coe.int/sg-inf-2020-11-respecting-democracy-rule-of-law-and-human-rights-in-th/16809e1f40*

http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-EN.asp?fileid=24689

[14] CommDH(2002)7, Opinion 1/2002 on certain aspects of the United Kingdom derogation from Article 5 paragraph 1 of the European Convention on Human Rights; Venice Commission, Parameters On The Relationship Between The Parliamentary Majority And The Opposition In A Democracy: A Checklist (CDL-AD(2019)019).

[15] A se vedea PACE Resolution 1659 (2009), Protection of human rights in emergency situations, p. 12.

[16] *https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/webContent/62111354*

[17] *https://rm.coe.int/16809cee30*

[18] *https://rm.coe.int/16809e16bf*

[19] *https://rm.coe.int/16809e2940*

[20] *https://rm.coe.int/16809e3761*

[21] *https://rm.coe.int/16809e4108*

[22] *https://rm.coe.int/16809e4a01*

[23] A se vedea în acest sens lucrările **Congresului**

Conferinței mondiale *„Statul de drept și justiția constituțională în lumea modernă”*, *https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/default.aspx?p=02_WCCJ_04_Vilnius*

Noi măsuri pentru protejarea mediului de afaceri și a sistemului economic | Tax Alert

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 / 14.05.2020 a fost publicata OUG 69 pentru modificarea si completarea Legii 227 /2015 privind Codul Fiscal, precum si pentru instituirea unor masuri fiscale („OUG 69 / 2020”).

Principalele masuri adoptate prin OUG 69 / 2020 vizeaza:

1. Prorogarea unor termene

Se prorogă până în data de 30.06.2020, inclusiv, termenul pentru:

- depunerea Formularului *”Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice”* aferent anului 2019*;*
- depunerea Formularului 230 *”Cererea privind destinaţia sumei reprezentând până la 3,5% din impozitul anual datorat”* pentru anul 2019;
- plata impozitului pe venit şi a contribuţiilor sociale obligatorii, datorate de persoanele fizice pentru anul 2019.

2. Acordarea unor bonificații

Pentru depunerea declaraţiei unice aferente anului 2019, prin mijloace electronice de transmitere la distanţă, se acordă o **bonificaţie în cuantum de 5%** din:

- impozitul pe venit,
- contribuţia de asigurări sociale – CAS şi
- contribuţia de asigurări sociale de sănătate – CASS

sub rezerva stingerii integrale a acestor obligații fiscale (*i.e. aferente anului 2019 și anilor anteriori*) până la data de 30 iunie 2020.

Pentru stingerea integrală, până la data de 30.06.2020, a obligaţiilor fiscale (i.e. *aferente anului 2019 și anilor anteriori*) reprezentând:

- impozitul pe venit,
- contribuţia de asigurări sociale – CAS şi
- contribuţia de asigurări sociale de sănătate – CASS,

se acordă o **bonificaţie în cuantum de 5%** din contravaloarea acestora aferentă anului 2019.

Bonificaţiile prevăzute mai sus se pot aplica cumulat.

3. Clarificarea înregistrării în scopuri de TVA

Prin OUG 69 / 2020 este eliminată prevederea potrivit căreia organele fiscale competente nu înregistrează în scopuri de TVA persoana impozabilă care prezintă risc fiscal ridicat.

Astfel, începând cu data publicării OUG 69 / 2020, la solicitarea înregistrării în scopuri de TVA se vor aplica următoarele reguli:

- persoana impozabilă va fi înregistrată în scopuri de TVA, potrivit solicitării depuse;

- după înregistrare, persoana impozabilă va face obiectul unei analize de risc efectuate de organul fiscal central.

4. Anularea unor obligații accesorii

4.1. Persoanele beneficiare

Pot beneficia de această facilitate toate categoriile de debitori.

4.2. Obligațiile bugetare principale pentru care poate fi solicitată aplicarea măsurii de anulare a accesoriilor aferente

Obligațiile bugetare principale principale pentru care poate fi solicitată aplicarea măsurii de anulare a accesoriilor aferente sunt obligațiile bugetare:

- cu termen de plată până la data de 31.03.2020 inclusiv;
- stabilite prin decizii de impunere comunicate până la data de 31.03.2020 inclusiv;
- individualizate în titluri executorii și existente în evidența organului fiscal la data de 31.03.2020, inclusiv;
- existente la data de 31.03.2020 și supuse procedurii înlesnirii la plată a cărei valabilitate se pierde până la data de 15.12.2020;
- existente la data de 31.03.2020 și stabilite prin acte administrative a căror executare este suspendată, urmând să înceteze suspendarea până la data de 15.12.2020;
- existente la data de 31.03.2020 și stabilite prin acte administrative a căror executare este suspendată și la a căror suspendare se renunță.

4.3. Obligațiile bugetare principale pentru care nu poate fi solicitată aplicarea măsurii de

anulare a accesoriilor aferente

- cele pentru care sunt în derulare înlesniri la plată la data de 31.03.2020 a cărei valabilitate depășește data de 15.12.2020;
- cele stabilite prin acte administrative a căror executare este suspendată la data de 31.03.2020 și suspendarea nu încetează până la data de 15.12.2020;
- cele reprezentând ajutor de stat de recuperat;
- cele reprezentând fonduri ce se cuvin bugetului Uniunii Europene;
- cele reprezentând obligaţii bugetare datorate bugetelor locale, dacă unităţile administrativ- teritoriale nu stabilesc prin hotărâre a consiliului local aplicarea măsurii de anulare a accesoriilor.

4.4. Accesorii ce pot fi anulate

- Accesoriile ce pot fi anulate, potrivit OUG 69 / 2020, sunt:
- dobânzile, penalităţile şi toate accesoriile aferente obligaţiilor bugetare principale restante la data de 31.03.2020 inclusiv;
- dobânzile, penalităţile şi toate accesoriile aferente obligaţiilor bugetare principale cu scadenţe anterioare datei de 31.03.2020 inclusiv, declarate suplimentar prin declarații rectificative;
- dobânzile, penalităţile şi toate accesoriile aferente obligaţiilor bugetare principale *(i)* cu scadenţe anterioare datei de 31.03.2020 inclusiv şi *(ii)* stinse până la această dată;
- dobânzile, penalităţile şi toate accesoriile aferente obligaţiilor bugetare principale cu scadenţe anterioare datei de 31.03.2020 inclusiv şi individualizate în decizii de impunere emise ca urmare *(i)* a unei inspecţii fiscale sau *(ii)* a unei verificări a situaţiei fiscale personale, în derulare la data intrării în vigoare a OUG 69 / 2020.

4.4. Condiții necesare de îndeplinit de către debitori pentru a beneficia de anularea unor obligații accesorii

Pentru a beneficia de anularea unor obligații accesorii, debitorii trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- Toate obligațiile bugetare principale restante la data de 31.03.2020 să fie achitate până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor, inclusiv;
- Toate obligațiile bugetare principale și accesorii cu termene de plată cuprinse între data de 01.04.2020 și data depunerii cererii de anulare a accesoriilor, inclusiv să fie achitate;
- Să nu se regăsească declarații nedepuse în vectorul fiscal, până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor;
- Cererea de anulare a accesoriilor să se depună până la data de 15.12.2020, inclusiv.

4.5. Chestiuni procedurale

Debitorii care doresc anularea accesoriilor potrivit OUG 69 / 2020 pot depune, la organul competent, notificarea cu privire la această intenție, până la data depunerii cererii de anulare a accesoriilor, dar nu mai târziu de 15.12.2020;

Ulterior (i) clarificării eventualelor neconcordanțe și (ii) indeplinirii în mod corespunzător a condițiilor pentru anularea accesoriilor potrivit OUG 69 / 2020, debitorii au obligația depunerii unei cereri de anulare a accesoriilor, până în data de 15.12.2020, sub sancțiunea decăderii;

Procedura de aplicare a anulării unor obligații accesorii se aprobă în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a OUG 69 / 2020:

- prin ordin al ministrului finanţelor publice, la

propunerea preşedintelui Agenţiei Naţionale de Administrare Fiscală, în cazul obligaţiilor bugetare administrate de către organul fiscal central

sau

- prin ordin al conducătorului instituţiei sau autorităţii publice, cu avizul Ministerului Finanţelor Publice, pentru obligaţiile bugetare administrate de alte instituţii sau autorităţi publice, cu excepţia unităţilor administrativ-teritoriale şi a subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiului Bucureşti;

Împotriva actelor administrative fiscale emise ca urmare a solicitărilor de anulare a unor obligații accesorii se poate formula contestaţie potrivit Legii 207 / 2015 privind Codul de procedură fiscală.

5. Modificări cu privire la impozitarea salariaților

Sunt excluse din baza lunară de calcul a

- contribuției de asigurări sociale (CAS),
- contribuţiei de asigurări sociale de sănătate (CASS) și
- contribuţiei asiguratorie pentru muncă

sumele reprezentând stimulente / prime acordate salariaților, începând cu data publicării OUG 69 / 2020 până la data de 30.06.2020 inclusiv, ca urmare a desfăşurării de activităţi care presupun contact direct cu cetăţenii şi sunt supuse riscului de infectare cu SARS-CoV-2;

Începând cu luna iunie a anului 2020, se adaugă obligativitatea plății de către angajator a contribuţiei de asigurări sociale de sănătate pentru salariați, pe perioada suspendării din funcţie a acestora, în condiţiile legii (*i.e. numai în situaţia în care salariații nu au realizat în cursul*

lunii venituri din salarii şi asimilate salariilor).

Baza lunară de calcul al contribuţiei de asigurări sociale de sănătate o reprezintă salariul minim brut pe ţară garantat în plată, în vigoare în luna pentru care se datorează contribuţia.

6. Facilităţi ce pot fi acordate de consiliile locale, respectiv Consiliul General al Municipiului Bucureşti

Potrivit OUG 69 / 2020 consiliile locale, respectiv Consiliul General al Municipiului Bucureşti pot adopta, până la data de 14.08.2020, hotărâri cu privire la:

- reducerea cu o cotă de până la 50% a impozitului anual pe clădiri pentru clădirile nerezidenţiale, folosite pentru activitatea economică, dacă în perioada pentru care s-a instituit starea de urgenţă, utilizatorii clădirilor au fost obligaţi, potrivit legii, să îşi întrerupă total sau parțial activitatea economică;
- scutirea de la plata taxei lunare pe clădiri datorate de către utilizatorii clădirilor proprietatea publică sau privată a statului ori a unităţilor administrativ-teritoriale, după caz, dacă, în perioada pentru care s-a instituit starea de urgenţă, utilizatorii clădirilor au fost obligaţi, potrivit legii, să îşi întrerupă total activitatea economică;
- scutirea de la plata taxei pentru utilizarea temporară a locurilor publice de către utilizatorii suprafeţelor care au fost obligaţi, potrivit legii, să îşi întrerupă total sau parțial activitatea economică.

7. Bonificații ce vor putea fi acordate începând cu anul 2021

Începând cu anul 2021, vor putea fi acordate următoarele

bonificații maximale:

- 10% din impozitul pe venitul anual declarat;
- 10% din contribuţia de asigurări sociale declarată;
- 10% din contribuţia de asigurări sociale de sănătate (CASS) declarată.

Nivelul bonificaţiei, termenele de plată şi condiţiile de acordare vor fi stabilite prin legea anuală a bugetului de stat.

Procedura de aplicare se va stabili prin ordin al ministrului finanţelor publice.

Amnistia fiscală, un moment zero în raporturile cu administrația fiscală | EY România

Autori: **Mihaela Mitroi**, Partener, Asistență Fiscală și Juridică, EY România, lider al activității de consultanță fiscală și juridică în clusterul de Sud al regiunii EY Europa Centrală și de Sud-Est și Asia Centrală (CESA) | **Emanuel Băncilă**, Partener, Liderul practicii de politici și dispute fiscale, EY România

Cea mai importantă amnistie fiscală de după 1990 a intrat în vigoare. Avem de-a face cu o amnistie fiscală veritabilă, în sensul în care Guvernul a ales să anuleze în totalitate, prin ordonanță de urgență, dobânzile, penalitățile și toate

accesoriile pentru toți acei contribuabili care vor opta să-și plătească obligațiile fiscale principale către bugetul de stat.

Mai mult, pe lângă obligațiile fiscale (inclusiv creanțele vamale), aceleași facilități se aplică și obligațiilor bugetare. Chiar unitățile administrativ-teritoriale vor putea opta pentru acordarea acestor facilități constând în anularea accesoriilor, în cazul obligațiilor bugetare datorate bugetelor locale. Singura excludere vizează accesoriile aferente obligațiilor ce se cuvin bugetului Uniunii Europene.

Acest act normativ poate reprezenta un moment zero de la care raporturile cu autoritatea fiscală să se desfășoare fără frica unei inspecții fiscale sau a verificării situației fiscale personale.

Principiul care guvernează această amnistie este plata integrală a obligațiilor bugetare principale scadente la 31 martie 2020 în perioada imediat următoare încetării stării de urgență, dar nu mai târziu de 15 decembrie 2020, coroborat cu declararea corectă a vectorului fiscal la data solicitării amnistiei. Astfel, orice contribuabil, care declară obligațiile principale sau rectifică declarații fiscale ce vizează obligații principale cu termen de plată anterior datei de 1 aprilie 2020, beneficiază de anularea în totalitate a accesoriilor. Corecțiile trebuie să se încadreze în termenul de prescripție de 5 ani.

Având în vedere că orice inspecție fiscală iminentă duce la imposibilitatea rectificării declarațiilor fiscale ale contribuabililor, pentru a beneficia de amnistie, considerăm că este importantă verificarea preventivă a situației fiscale a companiei în vederea stabilirii impunerii rectificării declarațiilor sale fiscale.

De rezultatul acestui exercițiu depinde anularea accesoriilor pe o perioadă fiscală care se poate întinde în trecut până în

2015. De asemenea, și perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a ordonanței și 15 decembrie 2020 trebuie verificată preventiv pentru a se asigura declararea cu acuratețe a tuturor obligațiilor fiscale.

În plus, beneficiază de amnistie nu doar acei contribuabili care vor face declarații rectificative după data intrării în vigoare a ordonanței, ci și aceia care au acumulat accesorii anterior datei de 31 martie 2020 și care au plătit obligațiile principale care au generat respectivele accesorii înainte de 31 martie 2020.

Ca atare, contribuabilii trebuie să se uite cu atenție în trecut (i.e. până în 2015) și să identifice aceste situații fie pentru a solicita restituirea unor astfel de accesorii dacă le-au plătit deja, fie pentru a solicita anularea lor. În caz contrar, după data de 15 decembrie, vor fi obligați să le plătească.

Contribuabilii care sunt într-o inspecție fiscală în curs la data intrării în vigoare a ordonanței beneficiază de amnistia fiscală pe o perioadă chiar mai mare de 5 ani, în funcție de perioada fiscală controlată prin inspecția fiscală în curs.

Dar ce se înțelege prin inspecție fiscală în acest caz particular? Trebuie să nu se fi comunicat decizia de impunere înainte de data intrării în vigoare a ordonanței. Cine primește decizia de impunere după data de 31 martie, dar înainte de data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe face parte din categoria contribuabililor care pierd oportunitatea acordării acestei facilități.

În această ipoteză, atât termenul de depunere a cererii de anulare, cât și termenul de plată a obligațiilor fiscale principale este diferit de termenul general prevăzut de ordonanță, respectiv 15 decembrie 2020.

Nerespectarea acestor termene duce la pierderea acestei facilități fiscale. Plata deciziei de impunere nu decade

contribuabilul din dreptul său de a contesta decizia de impunere chiar dacă se plătește principalul și se beneficiază de amnistia fiscală.

În ceea ce privește deciziile de impunere care au fost suspendate prin emiterea unei scrisori de garanție bancară sau prin hotărâre judecătorească, contribuabilul are de luat o decizie: fie beneficiază de suspendare în continuare, cu riscul ca la sfârșitul litigiului fiscal să fie obligat să plătească accesorii atât pentru perioada controlată, cât și pentru toată perioada de suspendare, fie alege să renunțe la suspendare și să plătească obligațiile principale pentru a beneficia de anularea tuturor accesoriilor. Astfel, dacă plătește acum și câștigă ulterior litigiul fiscal, contribuabilul este îndreptățit să primească dobânzi de întârziere de la ANAF în cuantum de 7,3% pe an, începând cu data la care debitul principal a fost plătit. Mai mult, având în vedere durata unui ciclu procesual la care se adaugă perioada controlată și durata soluționării contestației, se poate ajunge la anularea accesoriilor pentru o perioadă de peste 10 ani.

În plus, există o serie de cazuri particulare (eșalonare la plată, cerere de rambursare TVA respinsă pentru că s-a solicitat compensarea) pentru care amnistia se poate aplica în anumite condiții foarte favorabile pentru contribuabil doar în situația în care sunt respectate termene specifice de decădere din ordonanță.

Facilitatea fiscală reprezentând anularea accesoriilor își menține valabilitatea și în cazul în care, ulterior emiterii certificatului de atestare fiscală, organul fiscal constată existența unor obligații bugetare ce nu au fost incluse în fișa fiscală a contribuabilului la momentul acordării amnistiei. Cu alte cuvinte, dacă ulterior acordării anulării accesoriilor, contribuabilul își rectifică obligațiile fiscale sau organul fiscal controlează contribuabilul și impune obligații suplimentare aferente perioadei pentru care s-a

acordat amnistia, această modificare a bazei de impunere ulterioară nu este de natură să ducă la anularea facilității fiscale deja acordate.

Suntem în prezența unei amnistii care acoperă cea mai largă paletă de contribuabili și cazuistici specifice acestora, cu un grad de acoperire pe care nu l-am mai întâlnit până acum. Sperăm ca și implementarea amnistiei să decurgă la fel de ușor pe cât de atractivă este ordonanța.

Noi măsuri la orizont: transpunerea în România a Directivei 5 privind combaterea spălării banilor | EY România

Autor: Laura Lica-Banu, Director, Forensic & Integrity Services, EY România

Autoritățile din România fac demersuri pentru transpunerea totală a Directivei (UE) 2018/843 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, cunoscută sub denumirea de Directiva 5 AML. Proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului (OUG), aflat în plin proces legislativ, va aduce o serie de modificări și completări textului actual al Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării

terorismului (Legea AML).

Acest proiect de act normativ urmărește, printre altele, să asigure un regim de reglementare și supraveghere adecvat pentru furnizorii implicați în servicii de schimb între monedele virtuale (criptomonede) și monedele fiduciare și furnizorii de portofele digitale. Acest tip de furnizori, care vor intra în scopul Legii nr. 129/2019 în calitate de entități raportoare, vor avea obligația de a aplica, printre altele, măsuri de cunoaștere a clientelei, inclusiv a beneficiarului real, de screening, precum și de monitorizare și raportare a tranzacțiilor suspecte. În același timp, vor fi supuși unui proces de autorizare și/sau înregistrare, care va fi coordonat de către Ministerul Finanțelor Publice. Proiectul de OUG completează, astfel, Codul Fiscal care a introdus în anul 2019 reglementări privind regimul fiscal al veniturilor obținute din tranzacțiile cu monedă virtuală.

Proiectul de act normativ include, de asemenea, în lista entităților raportoare, persoanele care depozitează sau comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul cu opere de artă, din galerii de artă și case de licitații sau desfășurat în zone economice libere, precum și agenții și dezvoltatorii imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, în cazul în care valoarea tranzacției sau a unei serii de tranzacții legate între ele reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR sau mai mult. Totodată, sunt aduse clarificări cu privire la tipurile de entități ce intră în sfera de aplicare a Legii AML, cum ar fi, profesiunile legale liberale, entitățile din sfera instituțiilor financiare sau furnizorii de servicii pentru fiducii ori pentru societăți.

De asemenea, proiectul de OUG include aspecte privind emiterea de către Agenția Națională de Integritate (ANI) a listelor cu funcții publice importante la nivel național, care se încadrează în categoria Persoanelor Expuse Public (PEP). ANI

va întocmi listele și în baza informațiilor transmise de către entitățile în sarcina cărora rezidă obligația de a aplica măsuri de cunoaștere a clientelei (inclusiv de screening) și de către organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul României. Listele vor fi publicate pe pagina de internet a ANI, într-o manieră transparentă și sub formă structurată.

Legiuitorul propune și organizarea și operaționalizarea registrului central electronic pentru conturi bancare și conturi de plăți identificate prin IBAN, la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), stabilind categoriile de informații ce pot fi accesibile prin intermediul acestuia, precum și modalitatea și condițiile de accesare. Instituțiile de plată și emitenții de monedă electronică vor avea obligația de a transmite lista titularilor care au deschise conturi pe teritoriul României.

În ceea ce privește emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată autorizați în alte state membre ale UE care desfășoară activități în România, proiectul de OUG aduce completări regimului de reglementare și supraveghere, în sensul impunerii stabilirii unui punct unic de contact, responsabil cu asigurarea aplicării legislației AML și verificării implementării procedurilor și sistemelor necesare de către agenții și distribuitorii contractați care prestează servicii pe teritoriul țării.

Pentru a veni în sprijinul entităților cu obligații conform Legii AML, proiectul aduce o serie de clarificări asupra modalităților de identificare a beneficiarului real, în special, pentru entitățile corporative străine, persoanele juridice fără scop lucrativ (incluzând asociațiile și fundațiile) și alte persoane juridice și entități care administrează și distribuie fonduri. Accesul condiționat la registrul beneficiarilor reali în funcție de demonstrarea unui interes legitim este eliminat, entitățile raportoare urmând a avea drept de acces la numele și prenumele, luna și anul nașterii, naționalitatea și țara de reședință a beneficiarului

real, precum și la informațiile privind modalitatea în care se concretizează această calitate.

De asemenea, proiectul include referințe și cu privire la tranzacțiile cu sume în numerar și transferurile externe în și din conturi, în lei sau în valută, care trebuie raportate Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor în cazul în care ating pragul minim de 10.000 EUR în echivalent. În ambele cazuri, raportarea va lua în considerare și pragul valoric care este atins în cazul operațiunilor care au legătură între ele, operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât pragul minim, care au elemente comune, precum părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.

Având în vedere numeroasele modificări și completări așteptate odată cu aprobarea acestui proiect de Ordonanță de Urgență, perioada următoare oferă un bun prilej celor interesați de a-și evalua și stabili tipul de măsuri care vor trebui adoptate la nivel intern. Astfel, vom fi mai pregătiți în asigurarea conformării față de noile reglementări și în evitarea aplicării de către autoritățile de supraveghere și control a unor măsuri de sancționare, probabil usturătoare, cu un posibil puternic impact financiar, legal și mai ales reputațional.

Tratamentul de TVA aferent tranzacțiilor intracomunitare

cu bunuri în contextul remediilor rapide aplicabile din 2020 | EY România

Odată cu trecerea la un sistem definitiv de TVA, în legislația Uniunii Europene, cât și în legislația din România au fost implementate patru remedii rapide având drept scop asigurarea aplicării unitare a regulilor de TVA în toate statele membre ale UE precum și combaterea evaziunii fiscale.

Principalele remedii rapide implementate în 2020 vizează condițiile pentru aplicarea scutirii de TVA aferentă livrărilor intracomunitare de bunuri și regulile privind aplicarea scutirii de TVA pentru livrări succesive de bunuri.

Pentru scutirea de TVA aplicabilă livrărilor intracomunitare de bunuri, companiile trebuie să aibă în vedere îndeplinirea celor două cerințe legate de:

- obligația cumpărătorului de a deține un cod valid de înregistrare în scopuri de TVA emis de un stat membru, altul decât cel în care începe expedierea sau transportul bunurilor, care trebuie comunicat furnizorului;
- obligația furnizorului de a completa corect și de a depune declarația 390.

În ceea ce privește aplicarea scutirii de TVA pentru livrări succesive de bunuri, adică mai multe livrări de bunuri care fac obiectul unui singur transport între două state membre UE, remediul rapid urmărește să ofere certitudine cu privire la determinarea tranzacției căreia îi va fi alocat transportul intracomunitar de bunuri. În acest scop, a fost introdusă noțiunea de „operator intermediar”, definit ca acel furnizor intermediar care expediază sau transportă bunurile, precum și regula generală potrivit căreia transportul și implicit

scutirea de TVA vor fi atribuite numai livrării de bunuri efectuate către operatorul intermediar (cu excepția cazului în care operatorul intermediar comunică furnizorului codul său de TVA din statul membru din care bunurile sunt expediate).

Societățile comerciale trebuie să aibă în vedere noile reguli și să implementeze proceduri interne care să le asigure aplicarea corectă a tratamentului de TVA pentru operațiunile efectuate. Un tratament de TVA incorect va genera obligații de plată suplimentare și costuri substanțiale care includ valoarea penalităților și dobânzilor de întârziere, iar în anumite cazuri și valoarea TVA.

Trebuie să subliniem că livrările succesive cu bunuri sunt operațiuni complexe care, în multe situații, generează dificultăți în stabilirea corectă a implicațiilor fiscale corespunzătoare.

Pentru evaluarea corectă a unei tranzacții este necesară implicarea specialiștilor fiscali și a celor din departamentele de achiziție sau livrări încă de la faza de negociere a operațiunilor respective. O standardizare a procesului de achiziție sau livrare de bunuri trebuie să includă în mod obligatoriu tratamentul de TVA și, unde este cazul, cel de accize și vamal. În plus, documentarea corespunzătoare a operațiunilor reprezintă un punct important în susținerea tratamentului de TVA al unei operațiuni.

Tax Magazine nr. 2 Martie – Aprilie 2020

Editorial

- **Ioniță Cochințu**
  Influența „invizibilului infinit” asupra statului de drept

De actualitate

- Evoluții fiscale recente
- **Marilena Ene**
  Măsuri fiscale în timpul pandemiei COVID-19
- **Dan Dascălu, Mihail Boian, Andrei Iancu**
  Unele considerații cu privire la posibila neconstituționalitate și nelegalitate a unora dintre precizările din Comunicatul ANAF referitor la bonificațiile la impozitul pe profit în perioada crizei COVID-19
- **Andrei Vasilescu, Bogdan Lungu**
  Aspecte privind cazul de forță majoră în contextul stării de urgență
- **Cristina Mihalache**
  COVID-19 și noua categorie de zile libere plătite pentru părinți

Impozite directe

- **Teodora Alecu, Cristina Vasilescu**
  Cum vor arăta prețurile de transfer după COVID-19?
- **Raluca Radosav, Vlad Foica**
  Sediu permanent în România – risc pentru producătorii în sistem lohn, entități afiliate?
- **Bogdan Costea, Cristina Dumitrache**
  „Teoria relativității” recunoașterii la venituri a fondului comercial negativ rezultat în urma transferului de afacere

Impozite indirecte

- **Anca-Mihaela Ion**
  Refuzul dreptului de deducere a TVA. Aplicarea testului cunoașterii într-o speță privind livrarea

intracomunitară de bunuri

- **Beatrice Weisenbacher, Romana Schuster**
  Deducerea TVA la contribuabilii cu furnizori fraudulenți – cum se aplică teoria părților inocente în jurisprudența fiscală recentă

Procedură fiscală

- **Daniela-Ioana Stăncioi**
  Restituirea cu întârziere, din culpa organului fiscal, a accizelor aferente exportului. Dobânda aferentă sumei ce trebuia restituită cu titlu de acciză, sumă restituită cu o întârziere de 202 zile față de termenul legal, de către organul fiscal.

Jurisprudență fiscală națională

- **Viorel Terzea**
  Sinteză de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

- Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada martie-aprilie 2020

Procedura de înregistrare pentru depunerea online a declarațiilor la Fondul de Mediu | Duncea, Ștefănescu și

Asociații

Autor: Denisa Benga, Head of Waste Management | Duncea, Ștefănescu și Asociații

În ceea ce privește obligațiile completării și depunerii periodice a declarațiilor privind gestionarea de deșeuri la Administrația Fondului pentru Mediu (AFM), conform OUG 196 / 2005 privind Fondul pentru Mediu, vă informăm că declarațiile aferente perioadelor de raportare până în luna mai 2020, inclusiv, pot fi depuse în format fizic, pe hârtie, folosind ultima versiune a aplicației pusă la dispoziție pe site-ul AFM.

Începând cu declarațiile aferente perioadei de raportare iunie 2020, contribuabilii vor trebui să le transmită exclusiv on-line, în conformitate cu procedura prevăzută de Ordinul 572 / 2019 pentru depunerea declaraţiilor privind obligaţiile la Fondul pentru Mediu prin mijloace electronice de transmitere la distanţă.

Deși Ordinul 572 / 2019 prevede în mod expres faptul că depunerea on-line a declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru Mediu reprezintă o alternativă a depunerii declarațiilor în format fizic, AFM, prin comunicatele transmise pe site-ul propriu, a restricționat dreptul contribuabililor de a mai depune declarațiile în format fizic, începând cu perioada de raportare aferentă lunii iunie 2020.

Astfel, declarațiile privind obligațiile la Fondul pentru Mediu aferente lunii iunie 2020 vor trebui înregistrate, semnate și transmise on-line către AFM până la data de 25.07.2020.

În vederea depunerii on-line a declarațiilor la Fondul pentru Mediu, contribuabilii la AFM sunt nevoiți să parcurgă anumite etape procedurale:

1. Identificarea persoanei care se va ocupa lunar de completarea și transmiterea declarațiilor online la AFM

Menționăm că declarația lunară ce trebuie transmisă la AFM poate fi completată și semnată fie de către reprezentantul legal al contribuabilului la AFM, fie de către o persoană desemnată de acesta.

În cazul în care optați pentru desemnarea unei alte persoane decât reprezentantul legal în vederea completării și depunerii on-line a declarațiilor lunare la AFM, va fi nevoie ca reprezentantul legal al contribuabilului AFM să împuternicească persoana în cauză printr-o procură notarială, ce trebuie să cuprindă anumite elemente obligatorii prevăzute în Ordinul 572 / 2019 și care va fi ulterior transmisă în original la sediul AFM.

Un aspect esențial este faptul că persoana care se ocupă de completarea, semnarea și transmiterea declarațiilor on-line la AFM, fie că vorbim despre reprezentantul legal al contribuabilului AFM, fie că vorbim despre persoana desemnată de către acesta, este obligată să dețină o semnătură electronică calificată pe numele său și un certificat calificat pentru semnătură electronică.

Precizăm că semnarea declarațiilor on-line se va face prin atașarea unei semnături electronice calificate, care se bazează pe un certificat calificat pentru semnătura electronică, emis de un prestator de servicii calificat, acreditat în conformitate cu Regulamentul UE 910/2014[1].

2. Obținerea accesului în contul on-line creat pentru contribuabilul la AFM

După efectuarea demersurilor de mai sus, se vor parcurge anumiți pași procedurali, prin completarea unor cereri către AFM,în vederea obținerii accesului în contul on-line al contribuabilului.

3. Confirmarea deschiderii de cont pe platforma AFM

AFM va analiza documentația depusă de către contribuabil și, în situația în care aceasta va fi completă și corectă, va transmite acestuia confirmarea deschiderii de cont pe platforma de lucru a AFM.

Odată cu primirea unui cont și a unei parole, reprezentantul contribuabilului desemnat în relația cu AFM va putea completa și transmite on-line declarațiile periodice către AFM, accesând adresa web: **https://online.afm.ro**.

Un alt aspect important de care trebuie să țineți cont este faptul că declarațiile rectificative nu vor putea fi transmise on-line, ci doar în formatul fizic obișnuit, și anume declarația rectificativă se va completa în platforma AFM, se va printa, se va semna și se va depune în format fizic, întotdeauna împreună cu documentele justificative la AFM.

Având în vedere precizările de mai sus, vă recomandăm să faceți toate demersurile necesare în vederea obținerii unui cont on-line pe platforma de lucru a AFM, care vă va permite să completați și să transmiteți declarațiile periodice la AFM prin mijloace electronice. Dacă nu veți reuși să vă conformați obligației de a vă crea un cont on-line pentru depunerea declarațiilor până la termenul limită, veți risca întârzieri în depunerea la termen a declarațiilor, care sunt sancționate contravențional conform legii.

De asemenea, dacă, urmare a unui potențial control al AFM, se constată că nu ați declarat în mod corespunzător obligațiile de mediu, echipa de control va emite o decizie de impunere, prin care veți putea fi sancționați, pe lângă plata creanțelor constatate, la plata de penalități și dobânzi penalizatoare, aplicate de la data la care ar fi trebuit să declarați obligațiile de mediu și până la data plății efective a creanțelor.

Depunerea declarațiilor la AFM – o obligație fiscală ce nu trebuie ignorată! | Duncea, Ștefănescu și Asociații

Autor: Denisa Benga, Head of Waste Management | Duncea, Ștefănescu și Asociații

*Având în vedere contextul economic dificil cauzat de răspândirea infecției COVID-19, Administrația Fondului pentru Mediu („**AFM**”) a implementat o serie de măsuri pentru sprijinirea mediului de afaceri, printre care și amânarea termenului limită pentru depunerea declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru Mediu pentru luna februarie 2020, și anume de la data limită de 25.03.2020 la data de 25.04.2020, dată la care ar fi trebuit să fie depuse atât declarațiile aferente lunii februarie, cât și cele aferente lunii martie 2020.*

Deși starea de urgență la nivel național a fost prelungită până la data de 14.05.2020, AFM nu a mai revenit asupra măsurii amânării termenului pentru depunerea declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru Mediu.

În contextul în care ne apropiem de data la care starea de urgență va înceta, urmând a fi înlocuită cu starea de alertă la nivel național, și având în vedere că **AFM** nu a revenit asupra măsurii privind prelungierea termenelor de depunere a declarațiilor lunare la AFM, **vă atenționăm că, potrivit OUG 196 / 2005 privind Fondul pentru Mediu, aveți obligația să**

declarați lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care s-a desfășurat activitatea, cantitățile de ambalaje, anvelope, echipamente electrice și electronice, respectiv baterii și acumulatori portabili introduse pe piața națională și cantitățile de deșeuri de ambalaje valorificate, cantitățile de anvelope uzate gestionate, cantitățile de deșeuri de echipamente electrice și electronice colectate, respectiv cantitățile de deșeuri de baterii și acumulatori portabili colectate.

Așadar până la data de 25.04.2020 ar fi trebuit să fie depuse declarațiile aferente lunilor februarie și martie 2020, iar până la data de 25.05.2020 urmează a se depune declarația aferentă lunii aprilie 2020.

Vă reamintim că, în cazul în care omiteți să depuneți declarațiile lunare până la termenele limită mai sus menționate, sunteți pasibili de plata unei amenzi contravenționale cuprinsă între 500 și 1.000 LEI (pentru persoane fizice) și între 1.000 și 5.000 LEI (pentru persoane juridice). Prevederile OUG 196 / 2005 se completează cu prevederile OG 2 / 2001, privind regimul juridic al contravențiilor, ceea ce înseamnă că veți putea achita jumătate din minimul amenzii în termen de 15 zile de la înmânarea / comunicarea procesului- verbal.

În schimb, pentru sumele reprezentând contribuțiile datorate către AFM pe care nu le veți achita în termenul legal, sunteți pasibili, pe lângă plata tuturor sumelor restante, de plata de dobânzi și penalități de întârziere, conform deciziei de impunere emise de AFM, urmare a controlului fiscal. Dobânzile și penalitățile se calculează în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Fiscală.

Având în vedere precizările de mai sus, pentru a preîntâmpina plata de amenzi, dobânzi și penalități de întârziere, vă rugăm să verificați dacă ați procedat la depunerea declarațiilor în termen, la plata contribuțiilor datorate către AFM și dacă

dețineți pentru fiecare dintre acestea evidența scrisă și documente justificative. În situația în care nu v-ați conformat acestor obligații, vă recomandăm să procedați cât mai rapid la îndeplinirea acestora.

În cazul în care aveți nevoie de suport, echipa noastră de specialiști vă stă la dispoziție cu asistență și consiliere la cele mai înalte standarde de competență.